

การพัฒนานวัตกรรมการบริหารความเป็นอิสระเพื่อสร้างนวัตกรรมรุ่นเยาว์ ของสถานศึกษาพึ่งตนเอง

Independent Management Innovation Development to Create Young
Innovators of Self-Reliant Educational Institutions (Stand Alone)

รุ่งชัชดาพร เวหะชาติ¹, ชวนพิศ ชุมคง², วาสนา สุวรรณวิจิตร³
ศิल्पชัย สุวรรณมณี⁴, วินัส ศรีศักดิ์⁵, และ ประพนธ์ ธีระพันธ์⁶

Rungchatchadaporn Vehachart^{1*}, Chuanphit Chumkhong², Wassana Suwanvijit³
Sinchai Suwanmanee⁴, Venus Srisakda⁵, and Papontee Teeraphan⁶

^{1, 2, 4, 5}คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยทักษิณ

^{1, 2, 4, 5}Faculty of Education, Thaksin University

³คณะเศรษฐศาสตร์และบริหารธุรกิจ มหาวิทยาลัยทักษิณ

³Faculty of Economics and Business Administration, Thaksin University

⁶คณะนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยทักษิณ

⁶Faculty of Law, Thaksin University

E-mail: rungchatchadaporn@tsu.ac.th

Received July 11, 2024; Revised July 30, 2024; Accepted August 25, 2024

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาข้อมูลพื้นฐานและความต้องการจำเป็น 2) พัฒนานวัตกรรมการบริหาร และ 3) ทดลองและประเมินการใช้นวัตกรรมการบริหารความเป็นอิสระเพื่อสร้างนวัตกรรมรุ่นเยาว์ของสถานศึกษาพึ่งตนเอง การวิจัยนี้เป็นการวิจัยและพัฒนา (R&D) ที่ใช้กระบวนการวิจัยปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วมของชุมชนในองค์กรระดับจังหวัด สถานศึกษาและมหาวิทยาลัย เพื่อการพัฒนาระดับการศึกษาของเยาวชนในพื้นที่พัทลุงที่มีครัวเรือนยากจนและลดความเหลื่อมล้ำด้วยการพัฒนาระบบการบริหารจัดการและเพิ่มสมรรถนะผู้เรียนในด้านทักษะอาชีพและผู้ประกอบการของผู้เรียนในสถานศึกษา กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ คือ โรงเรียนพึ่งตนเองในจังหวัดพัทลุงของอำเภอเมืองและอำเภอปากพะยูน โดยการกำหนดขนาดการสุ่มแบบเจาะจง แยกตามสังกัดโรงเรียน จังหวัดพัทลุง จากนั้นเทียบสัดส่วนและสุ่มอย่างง่าย มีจำนวนนักเรียนครัวเรือนยากจนที่เข้าร่วมโครงการ จำนวน 2,152 คน และ 20 โรงเรียน เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเป็นแบบบันทึกสนทนากลุ่ม และแบบสัมภาษณ์ ทำการวิเคราะห์ข้อมูล และการวิเคราะห์เนื้อหา Content

Analysis ผลการวิจัยพบว่า 1) ศึกษาข้อมูลพื้นฐานและความต้องการจำเป็นจากข้อมูลครัวเรือนคนจน โดยใช้การวิเคราะห์ SWOT จุดแข็งและจุดอ่อน โอกาสและอุปสรรค 2) พัฒนานวัตกรรมการบริหารสร้างกลไกการแต่งตั้งคณะกรรมการขับเคลื่อนสถานศึกษา 20 โรงเรียน อำเภอเมืองพัทลุง (คนจนเมือง) อำเภอปากพะยูน (คนจนชนบท) ภายใต้การขับเคลื่อนอัตลักษณ์ของชุมชนพึ่งตนเอง ขับเคลื่อนหลักสูตรฐานสมรรถนะไปสู่อาชีพสร้างรายได้ระหว่างเรียน ภายใต้กรอบทุนทางวัฒนธรรม ทุนเชิงนิเวศ ทุนผลิตภัณฑ์ และทุนบริการ 3) ทดลองการใช้นวัตกรรมการบริหารความเป็นอิสระ สร้างนวัตกรรม เพื่อการสร้างอาชีพ สร้างรายได้ ประเมินโดยใช้โมเดลธุรกิจด้วยโปรแกรม CANVAS และ AMOS

คำสำคัญ: การพัฒนานวัตกรรม; การบริหารความเป็นอิสระ; การสร้างนวัตกรรมรุ่นใหม่; สถานศึกษาพึ่งตนเอง

Abstract

The objectives of this research are to 1) study basic information and necessary needs, 2) develop management innovations, and 3) test and evaluate the use of independent management innovations. To create young innovators of self-reliant educational institutions. This research is research and development (R&D) that uses a community participatory action research process in provincial organizations, educational institutions, and universities to improve the educational level of youth in the Phatthalung area with poor households and reduce inequality by developing a management system and increasing student competency in career and entrepreneurial skills of students in educational institutions. The sample group used was self-help schools in Phatthalung Province of Mueang District and Pak Phayun District. By specifying a specific random size Separated by school affiliation, Phatthalung Province, then compare the proportions and do simple random sampling. There were 2,152 students from poor households participating in the project and 20 schools. The instruments used to collect data were a focus group recording and an interview form and analyzed the data through Content Analysis. The research results found that: 1) Study basic information and essential needs from data on poor households, using a SWOT analysis to identify strengths, weaknesses, opportunities, and obstacles for solving the poverty of the communities. 2) Develop innovation management and create a mechanism for appointing educational steering committees for 20 schools in Mueang Phatthalung District (urban poor people) and Pak Phayun District (rural poor people) under the identity drive of self-reliant communities. Attempt to drive the competency-based curriculum towards income-generating careers for students while studying, under the framework of cultural capital, ecological capital, product capital,

and service capital. 3) Experiment with the use of innovation in independent management, create innovators to create careers, create income, and evaluate using business models with the CANVAS and AMOS programs.

Keywords: innovation development; independence management; creation of young innovators; self-reliant educational institutions

บทนำ

การพัฒนานวัตกรรมการบริหารความเป็นอิสระเพื่อสร้างนวัตกรรมรุ่นใหม่ของสถานศึกษา ฟังตนเอง จังหวัดพัทลุง เป็นจังหวัดเมืองรองที่เป็นเพียงทางผ่าน ไม่น่าสนใจ ไม่มีแหล่งท่องเที่ยวที่สำคัญ ไม่มีแหล่งอุตสาหกรรม ไม่ได้เป็นเมืองที่เจริญ ทำให้คนในพื้นที่ต้องออกจากบ้านเกิดเพื่อไปทำงานในที่อื่น ทำให้เศรษฐกิจทรุดตัวลง ทำให้เกิดความเหลื่อมล้ำทางเศรษฐกิจ รายได้รายได้ครัวเรือนลดลง ส่งผลต่อเด็ก เพราะต้องอยู่กับปู่ ย่า ตา ยาย ทำให้เกิดปัญหาการเข้าถึงการศึกษาในระบบที่ดีและการศึกษาต่อในระดับที่สูงขึ้นน้อยลง เด็กหลุดออกนอกระบบ การมีคุณภาพชีวิตต่ำลง และเกิดปัญหาสังคม เช่น ปัญหาการออกกลางคัน ปัญหายาเสพติด ปัญหาคุณแม่วัยใส ปัญหาการล่องลอยลงละเมิด เป็นต้น ส่งผลให้การดำรงชีวิตเพื่อความอยู่รอด ขาดความมั่นคง ขาดความสุขในครอบครัว เกิดปัญหาการหย่าร้าง ปัญหาเหล่านี้ได้ส่งผลกระทบต่อการเรียนรู้ของเด็กโดยตรง จากสภาพปัญหาดังกล่าว สถานศึกษาควรได้รับการแก้ไขปัญหาย่างเร่งด่วน ประกอบกับการที่คณะผู้วิจัยได้ศึกษาแผนพัฒนาจังหวัดพัทลุง ปี พ.ศ. 2561–2065 (The Pattalung Provincial Development Plan 2018–2022) พบว่า มีนโยบายที่ยังไม่ได้นำสู่การปฏิบัติอย่างเป็นรูปธรรม เช่น การพัฒนาคนคุณภาพ สังคมคุณธรรม สู่เมืองแห่งภูมิปัญญา และสุขภาวะยั่งยืนการบริหารจัดการบ้านเมือง รองรับการเปลี่ยนแปลง และการพัฒนาสู่เมืองน่าอยู่ เป็นต้น

แผนพัฒนาการศึกษาจังหวัดพัทลุง พ.ศ. 2562–2565 (ฉบับทบทวน พ.ศ. 2564) (The Pattalung Provincial Education Development Plan 2019–2022 (Revised Edition 2021)) ซึ่งเน้นการพัฒนาศักยภาพคนทุกช่วงวัยและการสร้างสังคมแห่งการเรียนรู้ การสร้างโอกาส ความเสมอภาค และความเท่าเทียมทางการศึกษา การจัดการศึกษาเพื่อสร้างเสริมคุณภาพชีวิตที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม การพัฒนาประสิทธิภาพและประสิทธิผลของระบบบริหารจัดการศึกษา การพัฒนาการศึกษารองรับยุทธศาสตร์ด้านการศึกษาในระดับภาคใต้ ยังไม่ได้ดำเนินการแก้ไขตามสภาพปัญหาดังกล่าว อีกทั้งจากรายงานประจำปี 2564 ของสำนักงานการศึกษาจังหวัดพัทลุง (The Annual Report 2021 of the Phatthalung Provincial Education Office) ว่าด้วยการบูรณาการจัดการศึกษาในหน่วยงานระดับจังหวัด ทุกสังกัดที่สามารถนำมาพัฒนาต่อยอดจากเดิมที่มีอยู่แล้วนำมาปฏิบัติอย่างจริงจัง เช่น ผู้เรียนรักythongถิ่นตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง และก้าวทันการเปลี่ยนแปลงในศตวรรษที่ 21 การ

บริหารจัดการตามหลักธรรมาภิบาลอย่างมีคุณภาพ ผู้เรียนทุกช่วงวัยได้รับโอกาสเข้าถึงบริการทางการศึกษาอย่างทั่วถึงและมีคุณภาพ ผู้เรียนมีคุณธรรม จริยธรรม สืบสานขนบธรรมเนียม ประเพณี และวัฒนธรรม คำนึงตามบรรทัดฐานที่ดีงาม มีจิตสำนึกในคุณค่าความเป็นพหุวัฒนธรรม มีวินัย และจิตสาธารณะ รักสิ่งแวดล้อม ประเด็นยุทธศาสตร์การพัฒนากำลังคน การวิจัยและนวัตกรรม เพื่อสร้างความสามารถในการแข่งขัน ผู้เรียนมีสมรรถนะที่ตอบสนองความต้องการของตลาดงาน และการแข่งขันสู่สากล ส่งเสริมการผลิตและพัฒนากำลังคนของหน่วยงานการศึกษาให้ผู้เรียนมีสมรรถนะที่ตอบสนองความต้องการของตลาดงาน ยังไม่มีผลลัพธ์เชิงประจักษ์เด่นชัดในการพัฒนาการศึกษาของจังหวัดพัทลุง

การพัฒนาพื้นที่นวัตกรรมการศึกษาตามชุดโครงการวิจัยเรื่อง “การบริหารความเป็นอิสระเพื่อสร้างนวัตกรรมเรียนรู้ของสถานศึกษาพึ่งตนเอง (Stand Alone)” จำเป็นต้องใช้สถานศึกษาเป็นฐานในการขับเคลื่อนการพัฒนาภายใต้การหนุนเสริมการพัฒนาจากส่วนงานต่าง ๆ ที่ต้องทำแผนการพัฒนาร่วมกันระดับจังหวัด ซึ่งได้มีการประชุมปรึกษาหารือเพื่อสร้างความร่วมมือทางวิชาการเบื้องต้นกับมหาวิทยาลัยทักษิณแล้ว และเมื่อพิจารณาสถานศึกษาในจังหวัดพัทลุง พบว่า จังหวัดพัทลุงมีสถานศึกษาทั้งหมด 595 แห่ง ประกอบด้วย สถานศึกษาในสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน จำนวน 259 แห่ง สังกัดสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน จำนวน 39 แห่ง สังกัดสำนักงานคณะกรรมการอาชีวศึกษา จำนวน 7 แห่ง สังกัดสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยจังหวัดพัทลุง จำนวน 85 แห่ง ซึ่งมีศูนย์การศึกษาประจำอำเภอ 11 อำเภอ ศูนย์ศึกษาประจำตำบล 65 แห่ง ศูนย์การเรียนรู้ชุมชน 6 แห่ง ห้องสมุดประจำอำเภอ 11 แห่ง และห้องสมุดเฉลิมพระเกียรติ 1 แห่ง สังกัดกระทรวงอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม จำนวน 2 แห่ง สังกัดกรมส่งเสริมการปกครองส่วนท้องถิ่น จำนวน 201 แห่ง สังกัดสำนักงานตำรวจแห่งชาติ จำนวน 1 แห่ง และสังกัดสถาบันบัณฑิตพัฒนศิลป์ จำนวน 1 แห่ง สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา พัทลุง เขต 1 จำนวน 5 อำเภอ ได้แก่ อำเภอเมือง อำเภอควนขนุน อำเภอศรีบรรพต อำเภอป่าพะยอม และอำเภอศรีนครินทร์ มีสถานศึกษาในสังกัด จำนวน 116 โรงเรียน กลยุทธ์แผนปฏิบัติการฯ 1) การส่งเสริมการจัดการศึกษาเพื่อเสริมสร้างคุณธรรม จริยธรรมและความปลอดภัย จากภัยทุกรูปแบบ 2) การจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาศักยภาพผู้เรียนสู่ความเป็นเลิศ 3) การพัฒนาศักยภาพผู้บริหาร ครู และบุคลากรทางการศึกษา 4) การสร้างโอกาสในการเข้าถึงบริการการศึกษาที่มีคุณภาพ 5) การจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม และ 6) การปรับสมดุล และพัฒนาระบบการบริหารจัดการภาครัฐ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพัทลุง เขต 2 จำนวน 6 อำเภอ ได้แก่ อำเภอกงหรา อำเภอเขาชัยสน อำเภอปากพะยูน อำเภอตะโหมด อำเภอป่าบอน และอำเภอบางแก้ว มีสถานศึกษาในสังกัด จำนวน 114 โรงเรียน และมีสถานศึกษาเอกชน ที่ตั้งอยู่ในเขตพื้นที่การศึกษาพัทลุง เขต 2 จำนวน 24 โรงเรียน มีหน้าที่ประสาน ส่งเสริม สนับสนุนการบริหารและจัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยองค์กรคณะบุคคลในรูปแบบองค์กรคณะบุคคลกลยุทธ์

แผนปฏิบัติการฯ 1) การจัดการศึกษาเพื่อเสริมสร้างความมั่นคงของชาติ 2) การจัดการศึกษาเพื่อเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขัน 3) พัฒนาและเสริมสร้างศักยภาพคุณภาพผู้เรียนและกระบวนการเรียนรู้ 4) การสร้างโอกาสการเข้าถึงบริการการศึกษาที่มีคุณภาพ 5) การจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม และ 6) การพัฒนาประสิทธิภาพการบริหารจัดการศึกษา ทั้งนี้ การขับเคลื่อนการพัฒนาพื้นที่นวัตกรรมในจังหวัดพัทลุง จะดำเนินการพัฒนาสถานศึกษาที่ประสงค์เข้าร่วมโครงการวิจัยในทุกสังกัดดังกล่าว ซึ่งจากหารือเบื้องต้นกับต้นสังกัดมีความพร้อมในการพัฒนาการศึกษาอย่างมีส่วนร่วม และมีนโยบายตลอดจนแผนการปฏิบัติงานตามแผนยุทธศาสตร์ที่สามารถบูรณาการร่วมกับแผนโครงการวิจัยได้อย่างมีประสิทธิภาพ การพัฒนาการศึกษาเพื่อลดความเหลื่อมล้ำและการพัฒนาส่งเสริมคุณภาพชีวิตที่ดีให้กับเด็กและเยาวชนในพื้นที่จังหวัดพัทลุงที่มีครัวเรือนยากจนจำนวนมาก

มหาวิทยาลัยทักษิณ วิทยาเขตพัทลุง ในฐานะหน่วยงานขับเคลื่อนการพัฒนาพื้นที่นวัตกรรมการศึกษา ได้มีความร่วมมือกับหน่วยงานระดับนโยบายและระดับสถานศึกษา เพื่อเป็นกลไกสำคัญในการขับเคลื่อนการดำเนินงานเป็นจังหวัดพื้นที่นวัตกรรม อันเป็นภารกิจประการสำคัญของมหาวิทยาลัยทักษิณในการวิจัยและพัฒนานวัตกรรมสังคม เพื่อตอบโจทย์ปัญหาและความท้าทายของการพัฒนาการศึกษาในพื้นที่จังหวัดพัทลุง อันเป็นการยกระดับคุณภาพชีวิตคนในชุมชน พร้อมทั้งกำหนดเป้าหมายและผลสัมฤทธิ์ที่สำคัญ (Objectives and Key Results) เป็นแนวทางการขับเคลื่อนตามแผนยุทธศาสตร์ด้านวิทยาศาสตร์ วิจัย และนวัตกรรม ของมหาวิทยาลัยทักษิณ พ.ศ. 2564–2568 (Research and Development Institute, Thaksin University, 2021) ประกอบด้วย แพลตฟอร์มที่ 1 การพัฒนากำลังคน ยกระดับสถาบันความรู้และระบบนิเวศ ด้านวิทยาศาสตร์ วิจัย และนวัตกรรม แพลตฟอร์มที่ 2 การวิจัยและสร้างนวัตกรรมเพื่อตอบโจทย์ท้าทายของสังคม แพลตฟอร์มที่ 3 การวิจัยและสร้างนวัตกรรมเพื่อเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขัน พร้อมทั้งยกระดับการพึ่งพาตนเองในระดับประเทศ และแพลตฟอร์มที่ 4 การวิจัยและสร้างนวัตกรรมเพื่อพัฒนาเชิงพื้นที่และลดความเหลื่อมล้ำ พร้อมทั้งกำหนดเป้าหมายและผลสัมฤทธิ์ที่สำคัญ (Objectives and Key Results) เพื่อเป็นแนวทางในการออกแบบการขับเคลื่อนการดำเนินการ และการปฏิบัติการด้านนวัตกรรมสังคมที่มีประสิทธิภาพและมีประสิทธิผล และแผนงานริเริ่มสำคัญ (Flagships) ที่สะท้อนอัตลักษณ์และความโดดเด่นด้านวิทยาศาสตร์ วิจัย และนวัตกรรมของมหาวิทยาลัย

การดำเนินการขับเคลื่อนดังกล่าวจำเป็นต้องมีการบริหารเชิงระบบ และการพัฒนาสมรรถนะของผู้เรียนโดยการพัฒนาในพื้นที่อย่างมีส่วนร่วม โดยกำหนดโรงเรียนเข้าร่วม 20 โรงเรียน ประกอบด้วย ผู้บริหารสถานศึกษา 20 คน ครูปฐมวัย 20 คน ครูประถม ป.1–6 120 คน ครูมัธยมต้น (ม.1–3) 60 คน รวมนักเรียนทั้งสิ้น 2,152 คน นักเรียนปฐมวัย 485 คน นักเรียนประถมต้น 645 คน นักเรียนประถมปลาย 552 คน นักเรียนมัธยมต้น 470 คน ผู้ปกครองนักเรียน 2,152 คน คณะกรรมการสถานศึกษา (20 โรงเรียน โรงเรียนละ 9 คน) 180 คน ประกอบด้วย 1) การมีความ

ร่วมมือการพัฒนาจากหน่วยงานภาครัฐจากกระทรวงที่เกี่ยวข้อง ภาคประชาสังคม ภาคเอกชน มหาวิทยาลัย และ อว. ส่วนหน้า จังหวัดพัทลุง และภาคประชาชนวิธีการแก้ไขปัญหาความยากจนที่เชื่อมโยงกับภาคีต่าง ๆ อย่างไร 2) การระบบและกลไกการหนุนเสริมเพื่อการแก้ไขปัญหาความยากจนอย่างยั่งยืนจะเป็นอย่างไร และ 3) การมีระบบการฐานการเรียนรู้และทักษะที่จำเป็นต่อการดำรงชีวิตได้อย่างเป็นรูปธรรมและยั่งยืน ผลจากการวิเคราะห์ความต้องการจำเป็นมีความสอดคล้องกับแผนการพัฒนาจังหวัดพัทลุง 5 ปี (พ.ศ. 2566 – 2570) ที่กำหนดแผน 4 ระดับ ประกอบด้วย แผนระดับ 1 ยุทธศาสตร์ชาติ ด้านการสร้างโอกาสและความเสมอภาคทางสังคม แผนระดับ 2 ประกอบด้วย 1) แผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ ประเด็น พลังทางสังคม 2) แผนการปฏิรูปประเทศด้านสังคม 3) แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ และ 4) นโยบายและแผนระดับชาติว่าด้วยความมั่นคงแห่งชาติ แผนระดับ 3 แผนพัฒนาภาคใต้และแผนระดับ 4 แผนพัฒนาจังหวัดพัทลุง 5 ปี ซึ่งเป็นกลไกสำคัญของจังหวัดพัทลุงในการขับเคลื่อนการดำเนินงานตามนโยบายของรัฐบาล โดยแบ่งเป็นข้อเสนอเชิงนโยบายแก้ไขปัญหาความยากจนระดับจังหวัด ได้แก่ 1) การพัฒนาฐานข้อมูลขนาดใหญ่(Big Data) ของครัวเรือนยากจนระดับจังหวัดพัทลุง 2) การสร้างกลไกการวิเคราะห์จัดกลุ่มแผนงานหรือโครงการดำเนินการที่ซ้อนทับหรือหนุนเสริมกันอย่างเป็นระบบ การสร้างกระบวนการมีส่วนร่วมของครัวเรือนยากจนในพื้นที่ในการดำเนินการแก้ไขปัญหาความยากจนกับภาครัฐ ภาคเอกชน ภาคประชาสังคม ภาควิชาการ และภาคประชาชน 4) การกำหนดโครงการการแก้ปัญหาที่มีการใช้นวัตกรรมและเทคโนโลยีหรือโมเดลแก่น ที่มีความเป็นเอกภาพตามบริบทพื้นที่ 5) การส่งเสริมและสร้างระบบสวัสดิการสังคมและการรวมกลุ่ม และ 6) การสร้างระบบติดตามและประเมินผลการดำเนินงานอย่างเป็นระบบและมีประสิทธิภาพ และข้อเสนอเชิงนโยบายการแก้ไขปัญหาความยากจนระดับท้องถิ่น ได้แก่ 1) การสร้างเป้าหมายร่วมและความตระหนักในการแก้ไขปัญหาความยากจนแบบยั่งยืน 2) การเปิดโอกาสให้ท้องถิ่นมีส่วนร่วมในการกำหนดตัวชี้วัดที่เหมาะสมกับแก้ไขปัญหาความยากจนของครัวเรือน และ 3) การให้ท้องถิ่นมีส่วนร่วมในการติดตามผลการดำเนินงานและประเมินผลในแผนพัฒนาจังหวัดต่อไป

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาข้อมูลพื้นฐานและความต้องการจำเป็นในการพัฒนานวัตกรรมการบริหารความเป็นอิสระเพื่อสร้างนวัตกรรมเรียนรู้ของสถานศึกษาพึ่งตนเอง
2. เพื่อพัฒนานวัตกรรมการบริหารความเป็นอิสระเพื่อสร้างนวัตกรรมเรียนรู้ของสถานศึกษาพึ่งตนเอง
3. เพื่อทดลองและประเมินการใช้นวัตกรรมการบริหารความเป็นอิสระเพื่อสร้างนวัตกรรมเรียนรู้ของสถานศึกษาพึ่งตนเอง

การทบทวนวรรณกรรม

พื้นที่นวัตกรรมการศึกษา (Education Sandbox) เริ่มมาจากโครงการพัฒนาการจัดการศึกษาเชิงพื้นที่ (Area-Based Education – ABE) มีเป้าหมายเพื่อเสริมสร้างกลไกการจัดการศึกษาในพื้นที่ระดับจังหวัด ผ่านกระบวนการมีส่วนร่วมของภาคส่วนต่าง ๆ ในพื้นที่ ต่อมากระทรวงศึกษาธิการ (ศธ.) ได้ตราพระราชบัญญัติพื้นที่นวัตกรรมการศึกษา พ.ศ. 2562 (Education Sandbox Act of B.E. 2562) ยุทธศาสตร์ที่ 2 การยกระดับสังคมให้มีการพัฒนาอย่างยั่งยืน สามารถแก้ไขปัญหาท้าทายและปรับตัวได้ทันต่อพลวัตการเปลี่ยนแปลงของโลก โดยใช้วิทยาศาสตร์ การวิจัยและนวัตกรรม แผนงาน P13 (S2) พัฒนาเมืองน่าอยู่ (พัทลุงเมืองรอง) ที่เชื่อมโยงกับการพัฒนาชุมชน/ท้องถิ่น และกระจายความเจริญทางเศรษฐกิจและสังคมสู่ทุกภูมิภาค สอดคล้องกับแผนยุทธศาสตร์ชาติและแผนแม่บทชาติที่เกี่ยวข้อง โดยมีวัตถุประสงค์ 4 ข้อ (The Educational Development Plan of Phatthalung Province 2023–2027) ได้แก่ 1) เพื่อการคิดค้นและพัฒนานวัตกรรมการศึกษาและการเรียนรู้ เพื่อยกระดับผลสัมฤทธิ์ทางการศึกษาของผู้เรียน รวมทั้งเพื่อดำเนินการให้มีการขยายผลไปใช้ในสถานศึกษาชั้นพื้นฐาน 2) เพื่อการลดความเหลื่อมล้ำในการเข้าถึงการศึกษาที่มีคุณภาพของเด็กไทยทั่วประเทศ ที่เน้นความเป็นไทย คุณภาพชีวิตและอยู่อย่างพอเพียงมีวัฒนธรรมชาติ ผู้คนมีวิถีชีวิต และมีความเป็นท้องถิ่น เน้นผลิตภัณท์ที่มีอยู่ในท้องถิ่น “ในน้ำมีปลา ในนามีข้าว” ดำรงชีวิตอยู่อย่างมีความสุข พออยู่พอกิน แก้ปัญหาครัวเรือนยากจน 3) เพื่อการกระจายอำนาจและให้อิสระแก่หน่วยงานทางการศึกษาและสถานศึกษานำร่องในพื้นที่นวัตกรรมการศึกษา เพิ่มความคล่องตัวในการบริหารและการจัดการศึกษา ให้มีคุณภาพและประสิทธิภาพยิ่งขึ้น เชิดชนคนดี เป็นกิจกรรมเชิญชวนสถานศึกษาทุกสังกัดในจังหวัดพัทลุง เข้าร่วมการประกวดนวัตกรรม/วิธีการปฏิบัติที่เป็นเลิศ (Best Practice) ด้านการบริหารจัดการ “ส่งเสริมความเป็นพลเมืองดี” และการประกวดสื่อนวัตกรรมสร้างสรรค์ “การจัดการเรียนรู้แบบออนไลน์ : ส่งเสริมความเป็นพลเมืองดี” กิจกรรม Innovation For Thai Education (IFTE) นวัตกรรมการศึกษา เพื่อพัฒนาการศึกษาในการยกระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน และส่งเสริมการสร้างนวัตกรรมการบริหารจัดการด้านการจัดการเรียนรู้ และด้านการนิเทศ ติดตามและประเมินผล โดยมีกิจกรรมแลกเปลี่ยนเรียนรู้ ถอดบทเรียน และการคัดเลือกนวัตกรรมการปฏิบัติที่ดี (Best practice) ระดับจังหวัดและระดับภาค และ 4) เพื่อสร้างและพัฒนากลไกในการจัดการศึกษาร่วมกันระหว่างภาครัฐ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ภาคเอกชน และภาคประชาสังคมในพื้นที่นวัตกรรมการศึกษา เพื่อเป็นพื้นที่นวัตกรรมการศึกษานำร่องที่เอื้อให้กลไกในพื้นที่มีความสามารถในการจัดการและสร้างนวัตกรรมการศึกษา ตอบโจทย์คุณภาพการศึกษาของผู้เรียนและพื้นที่

สรุปได้ว่า พื้นที่นวัตกรรมการศึกษา มีวัตถุประสงค์เพื่อการคิดค้นและพัฒนานวัตกรรมการศึกษาและการเรียนรู้ เพื่อยกระดับผลสัมฤทธิ์ทางการศึกษาของผู้เรียน เพื่อการลดความเหลื่อมล้ำในการเข้าถึงการศึกษาที่มีคุณภาพของเด็กไทยทั่วประเทศ ที่เน้นความเป็นไทย คุณภาพชีวิตและอยู่

อย่างพอเพียงมีความเป็นธรรมชาติ ผู้คนมีวิถีชีวิต และมีความเป็นท้องถิ่น เน้นผลิตภัณฑ์ที่มีอยู่ในท้องถิ่น เพื่อการกระจายอำนาจและให้อิสระแก่หน่วยงานทางการศึกษาและสถานศึกษานำร่องในพื้นที่นวัตกรรมการศึกษา เพิ่มความคล่องตัวในการบริหารและการจัดการศึกษา ให้มีคุณภาพและประสิทธิภาพยิ่งขึ้น เพื่อสร้างและพัฒนากลไกในการจัดการศึกษาร่วมกันระหว่างภาครัฐ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ภาคเอกชน และภาคประชาสังคม

การปฏิรูปการศึกษา

นโยบายและจุดเน้นของกระทรวงศึกษาธิการ ปีงบประมาณ พ.ศ. 2565 (Ministry of Education, Thailand, 2022) ที่ตระหนักถึงความสำคัญยุทธศาสตร์ชาติด้านการพัฒนา และเสริมสร้างศักยภาพทรัพยากรมนุษย์ โดยเฉพาะแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ ประเด็นการพัฒนาศักยภาพคนตลอดช่วงชีวิต การสร้างสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการพัฒนาและเสริมสร้างศักยภาพมนุษย์ การพัฒนาเด็กตั้งแต่ช่วงการตั้งครรภ์จนถึงปฐมวัย การพัฒนาช่วงวัยเรียน/วัยรุ่น การพัฒนาและยกระดับศักยภาพวัยแรงงาน รวมถึงการส่งเสริมศักยภาพวัยผู้สูงอายุ ประเด็นการพัฒนาระบบการเรียนรู้ที่ตอบสนองต่อการเปลี่ยนแปลงในศตวรรษที่ 21 และพหุปัญญาของมนุษย์ที่หลากหลาย และประเด็นอื่นที่เกี่ยวข้องอาศัยอำนาจตามความในมาตรา 8 และมาตรา 12 แห่งพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการกระทรวงศึกษาธิการ พ.ศ. 2546 รัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการ จึงประกาศนโยบายและจุดเน้นของกระทรวงศึกษาธิการ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2565 ดังนี้ หลักการตามนโยบาย คือ มุ่งมั่นดำเนินการภารกิจหลักตามแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี (พ.ศ. 2561–2580) (National Strategy 2018–2037) ในฐานะหน่วยงานเจ้าภาพขับเคลื่อนทุกแผนย่อยในประเด็น 12 การพัฒนาการเรียนรู้ และแผนย่อยที่ 3 ในประเด็น 11 ศักยภาพคนตลอดช่วงชีวิต รวมทั้งแผนการปฏิรูปประเทศ ด้านการศึกษา และนโยบายรัฐบาลทั้งในส่วนนโยบายหลักด้านการปฏิรูปกระบวนการเรียนรู้ และการพัฒนาศักยภาพคนตลอดช่วงชีวิต และนโยบายเร่งด่วนเรื่องการเตรียมคนไทยสู่ศตวรรษที่ 21 มีแนวนโยบายคือ ปลดล็อก ปรับเปลี่ยน และเปิดกว้างระบบการบริหารจัดการและการพัฒนากำลังคน ระบบการจัดการศึกษาและการเรียนรู้ โดยมุ่งให้ครอบคลุมถึงการจัดการศึกษาเพื่อคุณวุฒิ การเรียนรู้ตลอดชีวิตที่สามารถตอบสนองการเปลี่ยนแปลงในศตวรรษที่ 21 และเพื่อให้บรรลุผลตามนโยบายการศึกษายกกำลังสอง (Thailand Education Eco – System: TE2S) การศึกษาที่มีความเป็นเลิศในแบบของตนเอง

สรุปได้ว่า การปฏิรูปการศึกษา ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2565 มีจุดเน้นการพัฒนาและเสริมสร้างศักยภาพทรัพยากรมนุษย์ ดังนี้ 1) ICT เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร 2) การจัดการองค์ความรู้และยกระดับทักษะที่จำเป็น เน้นพัฒนาความรู้และสมรรถนะด้าน Digital Literacy สำหรับผู้เรียนที่มีความแตกต่างกันตามระดับและประเภทของการจัดการศึกษา 3) การศึกษาเพื่อทักษะอาชีพและการมีงานทำ ใน 3 ทักษะหลัก ได้แก่ โลกทัศน์อาชีพ การเสริมทักษะใหม่ (Up Skill) และการเพิ่มทักษะใหม่ที่จำเป็น (Re-Skills) และ 4) การปรับโครงสร้างของหน่วยงานในระบบการศึกษา

ประกอบด้วยประเด็นปฏิรูป 3 ประเด็น ได้แก่ สถานศึกษามีความเป็นอิสระในการบริหารและจัดการศึกษา พื้นที่นวัตกรรมการศึกษา การปรับปรุงโครงสร้างของกระทรวงศึกษาธิการ

การบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน

พระราชบัญญัติระเบียบบริหารกระทรวงศึกษาธิการ พ.ศ. 2546 มาตรา 35 บัญญัติไว้ว่า “สถานศึกษาที่จัดการศึกษาขั้นพื้นฐานตามมาตรา 34 (2) เฉพาะที่เป็นโรงเรียนของรัฐมีฐานะเป็นนิติบุคคล เมื่อมีการยุบเลิกสถานศึกษาตามวรรคหนึ่ง ให้ความเป็นนิติบุคคลสิ้นสุดลง” การบริหารจัดการที่เป็นไปตามความต้องการของโรงเรียน โดยการบริหารแบบมีส่วนร่วมในรูปของคณะกรรมการสถานศึกษาในการใช้อำนาจหน้าที่ ความรับผิดชอบในการตัดสินใจใช้ทรัพยากรที่มีอยู่ดำเนินการแก้ปัญหาและจัดกิจกรรมการศึกษาของโรงเรียนให้มีประสิทธิภาพและประสิทธิผลเพื่อคุณภาพในการเรียนรู้ของนักเรียนทุกคน อย่างไรก็ตามการบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานไม่ได้มีสูตรสำเร็จ หรือรูปแบบกระบวนการบริหารที่สำเร็จรูปแต่ขึ้นอยู่กับความร่วมมือร่วมใจของผู้ที่เกี่ยวข้องกับโรงเรียนโดยตรง ในการศึกษาเรียนรู้ ลงมือทำ ปรับปรุง พัฒนาอย่างต่อเนื่องจนเป็นรูปแบบที่เหมาะสมกับโรงเรียนของตน ซึ่งผู้นำคนสำคัญของเรื่องนี้ คือ ผู้บริหารโรงเรียน ที่จะเป็นผู้นำรูปแบบการบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานไปใช้และปรับปรุงพัฒนาจนเป็นลักษณะเฉพาะของตนเอง แนวทางการดำเนินงานการบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน ที่โรงเรียนอาจจะนำไปปรับใช้ดำเนินการให้เหมาะสมกับโรงเรียนของตน มีขั้นตอนการดำเนินงาน ดังนี้ 1) วิเคราะห์ศักยภาพของโรงเรียน 2) กำหนดวิสัยทัศน์ เป้าหมาย 3) กำหนดกลยุทธ์ วางแผนพัฒนาและแผนปฏิบัติการ 4) ดำเนินการตามแผนปฏิบัติการ 5) ประเมินตนเองประเมินภายใน และ 6) รายงานประจำปีรายงานการประเมินตนเอง

สรุปได้ว่า การบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน เป็นกลยุทธ์ทางการบริหารและการจัดการศึกษาที่กระจายอำนาจในการจัดการศึกษา 4 ฝ่ายงาน โดยใช้โรงเรียนเป็นศูนย์กลาง ให้โรงเรียนมีอำนาจมีอิสระคล่องตัวในการตัดสินใจดำเนินการบริหารจัดการศึกษาของโรงเรียนภายใต้รูปแบบการบริหารแบบมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษา การกระจายอำนาจ การจัดการศึกษาของโรงเรียน และการแสดงภาระงานที่ตรวจสอบได้ของโรงเรียน

นวัตกรรมครู

คุณลักษณะนวัตกรรมครู มีตัวบ่งชี้ ซึ่ง Piyaungsi et al. (2022) ได้กำหนดไว้ ดังนี้ 1) เป็นคนชอบเล่น เล่นด้วยวิธีการใหม่ 2) เป็นคนช่างสังเกต สามารถมองเห็นปัญหาและโอกาส ตระหนักถึงความสำคัญมีความกระหายในการคิดค้นสิ่งใหม่ และ 3) สามารถแสวงหาความรู้ ผ่านการกล้าตั้งคำถาม ค้นหาคำตอบ และทำการทดลอง เพื่อให้ได้มาซึ่งองค์ความรู้ใหม่ซึ่งคุณสมบัตินวัตกรรมด้านความสามารถ พฤติกรรม และด้านทัศนคติ ด้านความสามารถ ด้านพฤติกรรม ด้านทัศนคติ การแสวงหาความรู้ การระดมทรัพยากร การมองเห็นปัญหาและโอกาส การคิดริเริ่มสร้างสรรค์ การเสนอผลักดัน และทำความคิดให้เป็นจริง การสร้างเครือข่าย การทำงานร่วมกับผู้อื่น การส่งมอบเชิงวิชาการ

ความกระหายในการคิดค้นสิ่งใหม่ ๆ ความช่างสังเกต การมีข้อสงสัย ตั้งคำถาม และหาคำตอบ ความละเอียดรอบคอบ การเปิดใจและยอมรับฟัง ความคิดเห็นของผู้อื่น ความมุ่งมั่นและปฏิบัติงานต่อเนื่อง ความอดทนไม่ย่อท้อ การประพฤติตนเป็นต้นแบบ การมีจิตอาสาและรักษาประโยชน์ส่วนรวม การคิดเชิงบวก การเชื่อมั่นในงาน ผู้ร่วมงานและตนเอง การให้เกียรติตนเองและผู้อื่น การตระหนักถึงความสำคัญ การมีความภาคภูมิใจและซาบซึ้งในคุณค่า

สรุปได้ว่า การพัฒนาสถานศึกษาให้มีความเป็นอิสระและสามารถพึ่งตนเองได้ จำเป็นต้องใช้ทักษะ และสมรรถนะในการที่จะต้องพัฒนาไปพร้อมกัน ผู้บริหาร ครู ผู้ปกครองนักเรียนและนักเรียนในกล่อมเป้าหมายของการวิจัยนี้เพื่อพัฒนาสมรรถนะไปสู่โมเดลธุรกิจที่สามารถนำไปสู่การขายและสถานศึกษาเป็นสถานประกอบการ

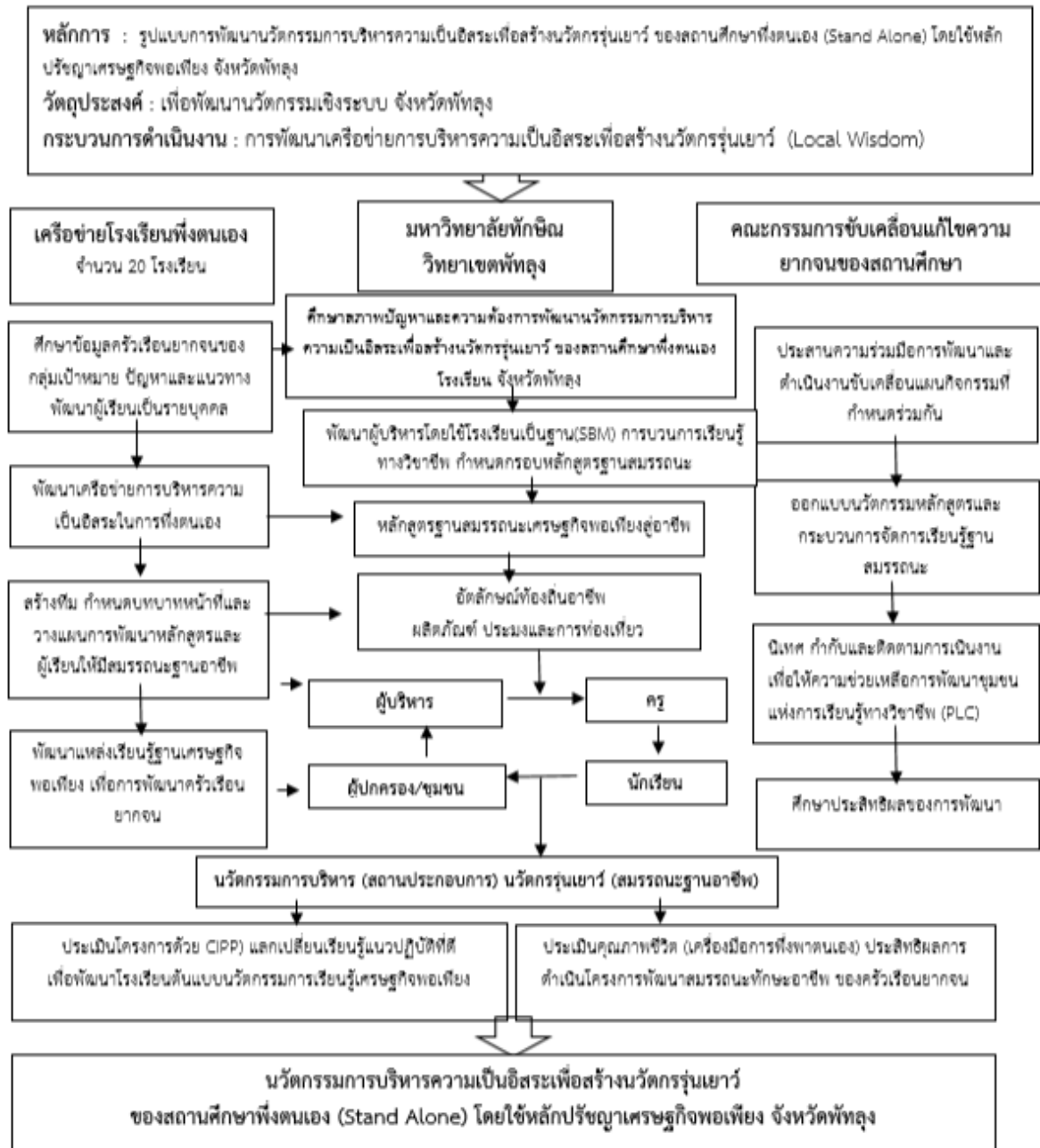
กรอบแนวคิดการวิจัย

งานวิจัยนี้ เป็นการวิจัยและพัฒนา (R&D) โดยมีขั้นตอนการวิจัย ดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 ศึกษาข้อมูลพื้นฐานและความต้องการจำเป็นในการพัฒนานวัตกรรมการบริหารความเป็นอิสระเพื่อสร้างนวัตกรุ่นเยาว์ของสถานศึกษาพึ่งตนเอง

ขั้นตอนที่ 2 พัฒนานวัตกรรมการบริหารความเป็นอิสระเพื่อสร้างนวัตกรุ่นเยาว์ของสถานศึกษาพึ่งตนเอง

ขั้นตอนที่ 3 ทดลองและประเมินการใช้นวัตกรรมการบริหารความเป็นอิสระเพื่อสร้างนวัตกรุ่นเยาว์ของสถานศึกษาพึ่งตนเอง

แผนภาพที่ 1 รูปแบบการพัฒนานวัตกรรมเชิงระบบ การพัฒนานวัตกรรมการบริหารความเป็นอิสระ
เพื่อสร้างนวัตกรรมรุ่นเยาว์ ของสถานศึกษาพึ่งตนเอง

ระเบียบวิธีวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยและพัฒนา (Research and Development) และใช้กระบวนการวิจัยปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วม (Participatory Research) ของชุมชนในองค์กรระดับจังหวัด สถานศึกษาและมหาวิทยาลัยทักษิณ วิทยาเขตพัทลุง เพื่อการพัฒนาระดับการศึกษาของเยาวชนในพื้นที่พัทลุงที่มีครัวเรือนยากจน และเพื่อลดความเหลื่อมล้ำด้วยการพัฒนาระบบการบริหารจัดการและเพิ่ม

สมรรถนะผู้เรียนในด้านทักษะอาชีพและผู้ประกอบการของผู้เรียนในสถานศึกษา ผู้วิจัยแบ่งวิธีดำเนินการเป็น 3 ระยะ ดังนี้

ระยะที่ 1 ศึกษาข้อมูลพื้นฐานและความต้องการจำเป็นในการพัฒนานวัตกรรมการบริหารความเป็นอิสระเพื่อสร้างนวัตกรรมเรียนรู้ของสถานศึกษาพึ่งตนเอง ดังนี้

1.1 วิเคราะห์และจัดระบบสารสนเทศการศึกษา (Education Information System) เพื่อการพัฒนาพื้นที่นวัตกรรมการศึกษา จังหวัดพัทลุงด้วยการลงพื้นที่ ประกอบด้วย

1.2 ประชุมชี้แจงร่วมกับผู้บริหารสถานศึกษาและครูของแต่ละโรงเรียน เพื่อศึกษาและทำความเข้าใจเป้าหมายร่วมกันในการขับเคลื่อนการพัฒนาพื้นที่นวัตกรรมการศึกษาจังหวัดพัทลุง บนฐานข้อมูลครัวเรือนคนจนด้วยนวัตกรรมเชิงระบบ

1.3 ศึกษาวิเคราะห์หลักการ แนวคิด ทฤษฎี งานวิจัยและข้อกฎหมายทางการศึกษาที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนานวัตกรรมการบริหารความเป็นอิสระเพื่อสร้างนวัตกรรมเรียนรู้ของสถานศึกษาพึ่งตนเอง (Stand Alone)

1.4 ศึกษาวิเคราะห์สภาพปัญหา กระบวนการ/ขั้นตอนการสร้างเครือข่ายและองค์ประกอบสำคัญในการพัฒนาระบบกลไกการบริหารของเครือข่ายความร่วมมือการพัฒนานวัตกรรมการบริหารความเป็นอิสระเพื่อสร้างนวัตกรรมเรียนรู้ของสถานศึกษาพึ่งตนเอง (Stand Alone)

ระยะที่ 2 พัฒนานวัตกรรมการบริหารความเป็นอิสระเพื่อสร้างนวัตกรรมเรียนรู้ของสถานศึกษาพึ่งตนเอง ดังนี้

2.1 ประชุมสัมมนาร่วมกันระหว่างกลุ่มสถานศึกษาที่เข้าร่วมโครงการ เพื่อพัฒนานวัตกรรมการบริหารความเป็นอิสระเพื่อสร้างนวัตกรรมเรียนรู้ของสถานศึกษาพึ่งตนเอง (Stand Alone) ประกอบด้วย กลุ่มผู้นำชุมชน กลุ่มวัด กลุ่มองค์การบริหารส่วนท้องถิ่น กลุ่มองค์กรรัฐและเอกชน และกลุ่มภาคีต่าง ๆ ในชุมชน เพื่อวิเคราะห์ปัญหาและความต้องการในการพัฒนาและยกระดับคุณภาพการศึกษา

2.2 ประชุมภาคีเครือข่ายเพื่อร่วมกันกำหนดเป้าหมายและวางแผนแนวทางการพัฒนาและยกระดับคุณภาพการศึกษาร่วมกันโดยมีภาคีเครือข่ายเข้าร่วมประชุมสัมมนา ได้แก่ ผู้บริหาร ครู นักเรียน ชุมชน ผู้ปกครอง และคณะกรรมการสถานศึกษา ผู้วิจัย และทีมวิทยากร

2.3 ประชุมภาคีเครือข่ายเพื่อระดมความคิดเห็น วิเคราะห์ศักยภาพของตนเองและกำหนดแผนปฏิบัติงานในการพัฒนาคุณภาพการศึกษา โดยการเสนอความต้องการในการพัฒนา และข้อคิดเห็นจากภาคีเครือข่ายภายนอก ถึงความเป็นไปได้ในการให้การสนับสนุนโรงเรียนเครือข่าย รวมถึงงบประมาณต่าง ๆ สำหรับการขับเคลื่อนการพัฒนา โดยกำหนดกลุ่มเป้าหมาย จำนวน 30 คน

2.4 ออกแบบและพัฒนาคู่มือตามรูปแบบการดำเนินงานนวัตกรรมการบริหารความเป็นอิสระเพื่อสร้างนวัตกรรมเรียนรู้ของสถานศึกษาพึ่งตนเอง (Stand Alone)

2.5 ประชุมสนทนากลุ่มผู้ทรงคุณวุฒิ ผู้เชี่ยวชาญและผู้มีส่วนร่วม เพื่อการประเมินประสิทธิภาพของนวัตกรรมการบริหารความเป็นอิสระเพื่อสร้างนวัตกรรมเรียนรู้ของสถานศึกษาพึ่งตนเอง (Stand Alone) จำนวน 8 คน และนำข้อเสนอแนะไปปรับปรุงแก้ไขก่อนการทดลองใช้จริงในพื้นที่

2.6 ประชุมฝึกอบรมเชิงปฏิบัติการพัฒนาครูและผู้บริหารสถานศึกษา เพื่อเสริมสร้างความเข้มแข็งเชิงวิชาการให้กับบุคลากรของโรงเรียน จำนวน 20 โรงเรียนละ 10 คน รวมจำนวน 200 คน

2.7 ประชุมภาคีเครือข่ายเพื่อเตรียมความพร้อมรองรับการดำเนินงานตามแผนปฏิบัติงานของเครือข่ายระหว่างโรงเรียนและสะท้อนผลการดำเนินงานสำหรับการเตรียมความพร้อมในการดำเนินงาน

ระยะที่ 3 ทดลองและประเมินการใช้นวัตกรรมการบริหารความเป็นอิสระเพื่อสร้างนวัตกรรมเรียนรู้ของสถานศึกษาพึ่งตนเอง ดังนี้

3.1 สร้างกลไกผู้ประสานงานในพื้นที่ ซึ่งช่วยทำหน้าที่เพิ่มประสิทธิภาพการบริหารจัดการและสร้างความร่วมมือภาคีเครือข่ายเพื่อการจัดการศึกษาเชิงระบบในพื้นที่ ประกอบด้วย

3.2 ทดลองและประเมินใช้นวัตกรรมการบริหารความเป็นอิสระเพื่อสร้างนวัตกรรมเรียนรู้ของสถานศึกษาพึ่งตนเอง (Stand Alone) กับกลุ่มเป้าหมาย จำนวน 20 โรงเรียน โดยใช้รูปแบบการประเมินโครงการ CIPP

เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา

แบบบันทึกการสนทนากลุ่ม แบบสัมภาษณ์ แบบสังเกต แบบวิเคราะห์ SWOT แบบวิเคราะห์โมเดลธุรกิจ (CANVAS)

การวิเคราะห์ข้อมูลและสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

•RRA •PRA •SWOT •BSC •Brainstorming •Concept mapping •CANVAS •AMOS

พื้นที่การดำเนินงานโครงการวิจัย

พื้นที่การดำเนินโครงการวิจัย คือสถานศึกษากลุ่มเป้าหมายในอำเภอเมือง และอำเภอปากพะยูน จังหวัดพัทลุง ครอบคลุมสถานศึกษาสังกัดสำนักงานการปกครองส่วนท้องถิ่น สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพัทลุง เขต 2 และองค์การบริหารส่วนจังหวัดพัทลุง จำนวน 20 โรงเรียน ได้แก่ 1) บ้านปากบางนาคราช 2) วัดสุภาภิธาราม 3) วัดแหลมดินสอ 4) บ้านเกาะโคบ 5) บ้านเกาะหมาก 6) บ้านเกาะเสือ 7) บ้านช่องฟืน 8) ปากพะยูน 9) บ้านแหลม 10) วัดหัวควน 11) บ้านม่วงทวน 12) วัดบ้านแหลมกรวด (อินทระประดิษฐ์) 13) มัธยมเกาะหมาก 14) เทศบาลบ้านคูหาสวรรค์ 15) เทศบาลวัดภูผาภิมุข 16) เทศบาลวัดนิโครธาราม 17) เทศบาลจูงฮั่ว 18) เทศบาลวัดนางลาด 19) อุบลรัตนราชกัญญาราชวิทยาลัย และ 20) บ้านท่าแค (วันครู 2500)

ผลการวิจัย

ผลการศึกษารวบรวมข้อมูลตามวัตถุประสงค์ของการวิจัย ดังนี้

1. ผลการศึกษาข้อมูลพื้นฐานและความต้องการจำเป็นในการพัฒนานวัตกรรมการบริหารความเป็นอิสระเพื่อสร้างนวัตกรรมเรียนรู้ของสถานศึกษาพึ่งตนเอง พบว่า 1) การศึกษาข้อมูลพื้นฐาน โดยใช้กระบวนการในการตั้งโจทย์การทำงานในพื้นที่ อ้างอิงข้อมูลครัวเรือนคนจน TPMAP และ 2) ความต้องการจำเป็นในการพัฒนานวัตกรรมการบริหารความเป็นอิสระ โดยใช้การวิเคราะห์การจัดการความรู้ของโรงเรียน โดยใช้การวิเคราะห์ SWOT ได้จากการรวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับแนวทางการปลดล็อกข้อจำกัดต่าง ๆ ของผู้มีส่วนเกี่ยวข้องแต่ละส่วนทั้งครู ผู้บริหารโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพัทลุง เขต 2 สังกัดเทศบาลเมืองพัทลุง และสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัด พบว่า มีประเด็นการปลดล็อก 5 ประเด็น คือ 1) การปลดล็อกด้านการจัดการศึกษาของโรงเรียน 2) การปลดล็อกการบริหารงานวิชาการ 3) การปลดล็อกด้านบุคลากร 4) การปลดล็อกด้านงบประมาณ และ 5) การบริหารงานทั่วไป ซึ่งการปลดล็อกการจัดการศึกษาของโรงเรียนมีความต้องการอิสระในการกำหนดหลักสูตรของตนเองโดยใช้บริบทพื้นที่เป็นฐาน เพื่อให้รูปแบบการพัฒนาผู้เรียนสอดคล้องตามจุดเน้นของโรงเรียนและความต้องการของชุมชน

2. ผลการพัฒนานวัตกรรมการบริหารความเป็นอิสระเพื่อสร้างนวัตกรรมเรียนรู้ของสถานศึกษาพึ่งตนเอง พบว่า จากการประชุมเชิงปฏิบัติการกับโรงเรียนเครือข่ายทั้ง 2 อำเภอ 20 โรงเรียน และหน่วยงานต้นสังกัด ณ โรงแรมติวา อำเภอเมือง จังหวัดพัทลุง เพื่อกำหนดกรอบนวัตกรรมการบริหารความเป็นอิสระ โดยมีภาคีเครือข่ายร่วมระดมความคิดเห็นเพื่อวิเคราะห์ศักยภาพของตนเองและกำหนดแผนปฏิบัติงานในการพัฒนาคุณภาพการศึกษา โดยการเสนอความต้องการในการพัฒนาสนับสนุนและขับเคลื่อนโรงเรียนเครือข่าย เพื่อออกแบบและพัฒนาคู่มือตามรูปแบบการดำเนินงานการพัฒนาด้านนวัตกรรมการบริหารความเป็นอิสระ โดยพัฒนาระบบกลไกหนุนเสริมโดยใช้เครือข่ายครู บุคลากรแผนปฏิบัติงานร่วมกับการนิเทศ ติดตาม โรงเรียนในพื้นที่กลุ่มเป้าหมายประกอบด้วย โรงเรียนในอำเภอเมือง 7 โรงเรียน และโรงเรียนในอำเภopakพะยูง จังหวัดพัทลุง 13 โรงเรียน รวมทั้งสิ้น 20 โรงเรียน

ภาพที่ 1 นวัตกรรมกรรมการบริหารเชิงระบบเพื่อแก้ปัญหาความยากจน

ที่มา : แผนที่เดินดินจากรายงานวิจัยฉบับสมบูรณ์

3. ผลการทดลองและประเมินการใช้นวัตกรรมกรรมการบริหารความเป็นอิสระเพื่อสร้างนวัตกรรมเรียนรู้ของสถานศึกษาพึ่งตนเอง ดังตารางที่ 1

ตารางที่ 1 การพัฒนานวัตกรรมกรรมการบริหารความเป็นอิสระเพื่อสร้างนวัตกรรมเรียนรู้ของสถานศึกษาพึ่งตนเอง

ข้อ	การพัฒนานวัตกรรม การบริหารความเป็นอิสระ	ผู้ปกครอง n=2152					
		อำเภอเมือง (คนจนเมือง)			อำเภอปากพะยูน (คนจนชนบท)		
		ค่าเฉลี่ย	S.D.	ระดับ	ค่าเฉลี่ย	S.D.	ระดับ
1	ด้านทรัพยากรบุคคล	2.779	0.023	ปานกลาง	3.020	0.023	มาก
2	ด้านทรัพยากรงบประมาณ	3.171	0.060	มาก	3.247	0.136	มาก
3	ด้านทรัพยากรวัสดุอุปกรณ์	4.185	0.180	มาก	4.158	0.208	มาก
4	ด้านทรัพยากรการบริหารจัดการ	4.215	0.286	มาก	4.097	0.287	มาก

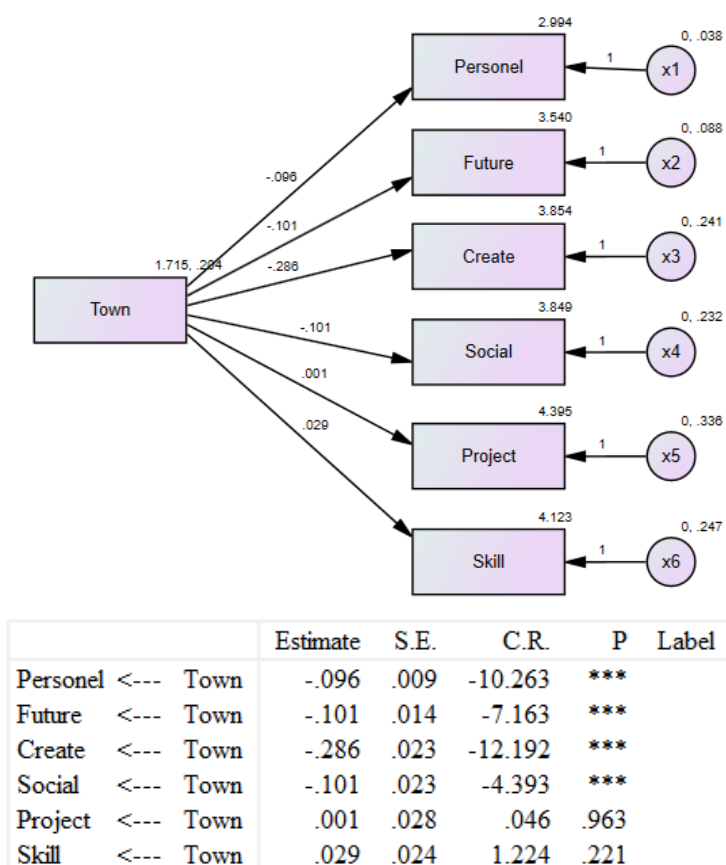
ผลการเปรียบเทียบ อำเภอเมือง กับอำเภอปากพะยูน ด้านบุคลากร ด้านงบประมาณ และด้านการจัดการ แตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001 ส่วนด้านพัสดุ ไม่แตกต่างกัน

ตารางที่ 2 การสร้างนวัตกรรมเรียนรู้ของสถานศึกษาพึ่งตนเอง จังหวัดพัทลุง

ข้อ	การสร้างนวัตกรรมของ สถานศึกษา	ผู้ปกครองนักเรียนและนักเรียน n=2152					
		อำเภอเมือง n= 614 คน			อำเภอบางพารา n=1,538 คน		
		ค่าเฉลี่ย	SD	ระดับ	ค่าเฉลี่ย	SD	ระดับ
1	บุคลิกภาพ	2.898	0.026	ปานกลาง	2.802	0.043	ปานกลาง
2	การมุ่งอนาคต	3.439	0.072	มาก	3.337	0.094	มาก
3	ทักษะความคิดสร้างสรรค์	3.568	0.235	มาก	3.283	0.243	มาก
4	ทักษะทางสังคม	3.747	0.225	มาก	3.647	0.235	มาก
5	ทักษะการบริหารโครงการ	4.397	0.336	มาก	4.397	0.336	มาก
6	ความรู้ด้านเนื้อหาและทักษะ การปฏิบัติ	4.153	0.262	มาก	4.181	0.241	มาก

* อำเภอเมือง การท่องเที่ยวและบริการ (46+70=116 คน) / ผลิตภัณฑ์ (78+100+42+108=328 คน)/ วัฒนธรรม (170 คน)
รวมทั้งสิ้น 614 คน

* อำเภอบางพารา การท่องเที่ยวและบริการ 39 คน) / ผลิตภัณฑ์ 946 คน/ วัฒนธรรม 199 คน/ นิเวศ 354
รวมทั้งสิ้น 1,538 คน

ภาพที่ 2 การสร้างนวัตกรรมเรียนรู้ของสถานศึกษาพึ่งตนเอง จังหวัดพัทลุง

ที่มา: จากผลการวิเคราะห์ข้อมูลด้วยโปรแกรม Amos

ผลการวิเคราะห์ พบว่า กลุ่มอำเภอเมือง กับอำเภอปากพะยูน ด้านบุคลิกภาพ ด้านการมุ่งอนาคต ด้านทักษะความคิดสร้างสรรค์ ด้านทักษะทางสังคม แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001 ส่วนด้าน ด้านทักษะการบริหารโครงการความรู้ด้านเนื้อหา และด้านทักษะการปฏิบัติ ไม่แตกต่างกัน

อภิปรายผลการวิจัย

ผลจากการวิจัยวัตถุประสงค์ที่ 1 การศึกษาข้อมูลพื้นฐานและความต้องการจำเป็นในการพัฒนานวัตกรรมการบริหารความเป็นอิสระเพื่อสร้างนวัตกรรมเรียนรู้ของสถานศึกษาพึ่งตนเอง พบว่า การศึกษาข้อมูลพื้นฐาน โดยใช้กระบวนการในการตั้งโจทย์การทำงานในพื้นที่ อ้างอิงข้อมูลครัวเรือนคนจน TPMAP สอดคล้องกับงานวิจัย Kaewsuksaeng (2022) พบว่า อำเภอเมืองและอำเภอปากพะยูนเป็นอำเภอที่มีคนจนมากที่สุดเป็นอันดับ 1 และ 2 ของจังหวัดพัทลุง จากการลงพื้นที่ได้ Pain point ที่สำคัญคือ อาชีพมีความสำคัญในความเป็นอยู่ของคนพัทลุง สภาพปัญหาในพื้นที่ที่พบคือ จากเดิมคนในพื้นที่ประกอบอาชีพรับจ้าง ค้าขาย มีส่วนน้อยที่รับราชการ ประกอบกับในช่วงระยะเวลาดังกล่าว มีสถานการณ์โรคโควิด-19 จึงทำให้คนที่ออกไปทำงานต่างพื้นที่ถูกเลิกจ้างงานและกลับมาอยู่บ้านเกิดซึ่งไม่มีอาชีพรองรับ ซึ่งอำเภอปากพะยูนประสบปัญหารุนแรงน้อยกว่าอำเภอเมือง เนื่องจากในพื้นที่อำเภอปากพะยูน มีทุนทรัพยากรธรรมชาติที่อุดมสมบูรณ์ ทำให้คนในพื้นที่สามารถหาเลี้ยงชีพทดแทนโดยใช้ทรัพยากรที่มีในท้องถิ่น อย่างไรก็ตาม ปัญหาความยากจนยังเป็นปัญหาพื้นฐานของพื้นที่ทั้ง 2 อำเภอ ซึ่งมีความจำเป็นเร่งด่วนที่จะต้องแก้ปัญหาเรื่องอาชีพก่อน เนื่องจากหากปล่อยไว้ในระยะยาวอาจจะส่งผลกระทบต่อคุณภาพชีวิตของคนในพื้นที่ได้ และ ความต้องการจำเป็นในการพัฒนานวัตกรรมการบริหารความเป็นอิสระ สอดคล้องกับ Education Sandbox, Chiang Mai Province (2018)

ผลจากการวิจัยวัตถุประสงค์ที่ 2 พัฒนานวัตกรรมการบริหารความเป็นอิสระเพื่อสร้างนวัตกรรมเรียนรู้ของสถานศึกษาพึ่งตนเอง (Stand Alone) พบว่า สถานศึกษากำหนดแผนปฏิบัติงานในการพัฒนาคุณภาพการศึกษา โดยออกแบบและพัฒนาคู่มือตามรูปแบบการดำเนินงานการพัฒนาด้วยนวัตกรรมระบบ มีกลไกการขับเคลื่อนระดับจังหวัด สร้างภาคีเครือข่ายระดับจังหวัดพัทลุง มีผู้ว่าราชการจังหวัด คณะกรรมการทำงานระดับจังหวัด ภาคีเครือข่ายสถานศึกษาสังกัดที่เข้าร่วมโครงการขับเคลื่อนโรงเรียนฐานอาชีพ โดยใช้ทรัพยากร ภูมิปัญญา วิถีชีวิต วัฒนธรรม และสิ่งแวดล้อมตามบริบทของสถานศึกษา ร่วมกับกลไกการขับเคลื่อนระดับสถานศึกษา ซึ่งสอดคล้องกับเป้าหมายการพัฒนาพื้นที่นวัตกรรมการศึกษา ปี พ.ศ. 2564–2569 (Prasertsang, 2021) อีกทั้งสอดคล้องกับเป้าหมายการบูรณาการขับเคลื่อนพื้นที่นวัตกรรมการศึกษาจังหวัดชายแดนภาคใต้ (ปัตตานี ยะลา และนราธิวาส) (Education Sandbox, The Southern Border Provinces, n.d.) ในการสร้างความตระหนัก การรับรู้ การปลดล็อกการพึ่งตนเอง นำภูมิปัญญามาสอนลูกหลานให้พออยู่พอกิน พอเพียง นำไปสู่การพัฒนาสถานศึกษาสู่สถานประกอบการ (Local Wisdom)

ผลจากการวิจัยวัตถุประสงค์ที่ 3 ทดลองและประเมินการใช้นวัตกรรมการบริหารความเป็นอิสระเพื่อสร้างนวัตกรรมเรียนรู้ของสถานศึกษาพึ่งตนเอง พบว่า กลไกการขับเคลื่อนโดยใช้คณะกรรมการขับเคลื่อนสถานศึกษา 20 โรง ได้แก่ ผู้บริหาร ครู นักเรียน และคณะกรรมการขับเคลื่อนสถานศึกษาทั้งนี้ สอดคล้องกับ Education Sandbox 6 Regions (2018) มีกลไกการใช้การปลดล็อกเพื่อให้สถานศึกษามีความเป็นอิสระในการพัฒนาสถานศึกษาแต่ละโรงเรียนร่วมกันคิดสร้างสรรค์การบริหารและสร้างนวัตกรรมการบริหารความเป็นอิสระเพื่อการพึ่งตนเอง และดำเนินการตามโมเดลธุรกิจโดยให้โรงเรียนเป็นสถานประกอบการในการฝึกอาชีพในแต่ละรอบทุนทั้ง 4 คือ ทุนวัฒนธรรม ทุนเชิงนิเวศ ทุนผลิตภัณฑ์ และทุนการท่องเที่ยวและบริการ การสร้างความตระหนักให้กับบุคลากรแกนหลักและผู้เกี่ยวข้องของโรงเรียนในการศึกษาแสวงหาเครือข่ายที่มีความเข้าใจเหมาะสม สอดคล้องนำไปสู่ความสัมพันธ์ความร่วมมือที่ดีและสามารถประสานผลประโยชน์ให้เกิดความสำเร็จตามวัตถุประสงค์ของบุคคลและองค์กรอย่างมีประสิทธิภาพ

องค์ความรู้ใหม่จากการวิจัย

พื้นที่นวัตกรรมการศึกษา จังหวัดพัทลุง ไม่ได้เป็นพื้นที่นำร่องนวัตกรรมการศึกษา ไม่มีคณะกรรมการตามโครงสร้าง Education Sandbox Act of B.E. 2562 แต่การวิจัยครั้งนี้ มหาวิทยาลัยทักษิณ จังหวัดพัทลุง ได้ใช้แนวคิดในการแก้ไขปัญหาความยากจน ซึ่งอำเภอเมืองพัทลุง “มีคนจนเมือง” มากที่สุด และอำเภอปากพะยูน “มีคนจนชนบท” รองลงมา นำมาเป็นกลุ่มเป้าหมายในการแก้ปัญหาคความยากจนในครั้งนี้ โดยผู้ปกครองที่มีชื่ออยู่ใน TPMAAP และ DMC นำมาพัฒนาอาชีพร่วมกับนักเรียนในสถานศึกษา โดยใช้กลไกการขับเคลื่อนนวัตกรรมการศึกษา โดยการบริหารโดยใช้ชุมชนเป็นฐาน และทุกคนที่มีส่วนเกี่ยวข้องเป็นนวัตกรรมในการสร้างอาชีพ เพื่อก่อให้เกิดรายได้ระหว่างเรียน และให้นำอัตลักษณ์ชุมชน มาเป็นอาชีพ คิดค้นและทดลองผลิตภัณฑ์ ที่มีอยู่ในท้องถิ่น (Local Wisdom) และพัฒนาเป็น 1 โรงเรียน 1 นวัตกรรม เพื่อแก้ปัญหาคความยากจนอย่างต่อเนื่องในพื้นที่จังหวัดพัทลุง โดยมีกลไกการขับเคลื่อนตั้งแต่ระดับจังหวัด นำโดยผู้ว่าราชการจังหวัด หน่วยงานต้นสังกัดที่ให้ความร่วมมือพัฒนาสถานศึกษาในสังกัด นายกองค์การบริหารส่วนจังหวัดพัทลุง นายกเทศมนตรีเมืองพัทลุง ผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมและมัธยมศึกษา จังหวัดพัทลุง และวิทยาลัยสารพัดช่างจังหวัดพัทลุง ที่ให้ความร่วมมือในการจัดทำหลักสูตรต่อเนื่องระยะสั้น การวิจัย “การบริหารความเป็นอิสระเพื่อสร้างนวัตกรรมเรียนรู้ของสถานศึกษาพึ่งตนเอง (Stand Alone)” เกิดองค์ความรู้เพื่อพัฒนาการขับเคลื่อนการดำเนินงาน ดังภาพที่ 3

ภาพที่ 3 การบริหารความเป็นอิสระเพื่อสร้างนวัตกรรมเรียนรู้ของสถานศึกษาพึ่งตนเอง
ที่มา : จากราายงานฉบับสมบูรณ์

สรุป

การบริหารความเป็นอิสระเพื่อสร้างนวัตกรรมเรียนรู้ของสถานศึกษาพึ่งตนเอง (Stand Alone) สู่การพัฒนาพื้นที่นวัตกรรมการศึกษาจังหวัดพัทลุง ประกอบด้วย 5 ขั้นตอน ดังนี้

1) กระบวนการในการตั้งโจทย์การทำงานในพื้นที่ อาชีพมีความสำคัญในความเป็นอยู่ของคนพัทลุง สภาพปัญหาในพื้นที่ที่พบคือ จากเดิมคนในพื้นที่ประกอบอาชีพรับจ้าง ค้าขาย มีส่วนน้อยที่รับราชการ ประกอบกับในช่วงระยะเวลาดังกล่าวมีสถานการณ์โรคโควิด-19 จึงทำให้คนที่ออกไปทำงานต่างพื้นที่ถูกเลิกจ้างงานและกลับมาอยู่บ้านเกิด ซึ่งไม่มีอาชีพรองรับ ซึ่งอำเภอปากพะยูนประสบปัญหารุนแรงน้อยกว่าอำเภอเมือง เนื่องจากในพื้นที่อำเภอปากพะยูน มีทุนทรัพยากรธรรมชาติที่อุดมสมบูรณ์ทำให้คนในพื้นที่สามารถหาเลี้ยงชีพทดแทนโดยใช้ทรัพยากรที่มีในท้องถิ่น อย่างไรก็ตามปัญหาความยากจนยังเป็นปัญหาพื้นฐานของพื้นที่ทั้ง 2 อำเภอ ซึ่งมีความจำเป็นเร่งด่วนที่จะต้องแก้ปัญหาเรื่องอาชีพก่อน เนื่องจากหากปล่อยไว้ในระยะยาวอาจจะส่งผลกระทบต่อคุณภาพชีวิตของคนในพื้นที่ได้

2) สร้างเป้าหมายและแนวทางการทำงานร่วมกันในการพัฒนาการศึกษาจังหวัด: เพื่อนำไปสู่การแก้ปัญหาความยากจนในพื้นที่ทั้ง 2 อำเภอ ทางทีมวิจัยใช้วิธีการทำความเข้าใจกับส่วนงานการศึกษาระดับจังหวัด หน่วยงานทางการศึกษา และหน่วยงานภาคีเครือข่ายในพื้นที่ เพื่อร่วม

ขับเคลื่อนแก้ปัญหาความยากจน โดยเจาะไปยังสถานศึกษาก่อนเป็นลำดับแรก เนื่องจากสถานศึกษาเป็นฐานการเรียนรู้ สร้างทักษะ และเป็นจุดศูนย์รวมของชุมชน ดังนั้น จึงใช้โรงเรียนเป็นฐานในการพัฒนาคุณภาพชีวิตทั้งนักเรียน ผู้ปกครอง ตลอดจนชุมชนในพื้นที่

3) พัฒนานวัตกรรมการเรียนรู้: เป็นกระบวนการพัฒนาผู้เรียนให้เกิดการเรียนรู้ทักษะอาชีพ โดยใช้ภูมิปัญญาท้องถิ่นเป็นฐานในการจัดการเรียนรู้ “Local Wisdom” เป็นการฝึกทักษะอาชีพตามบริบทพื้นที่ ภายใต้อัตลักษณ์ของสถานศึกษาที่กำหนดคัดเลือกเป็นหลักสูตรท้องถิ่นเพื่อใช้ในการจัดการเรียนการสอน พัฒนาสู่อาชีพ และพัฒนาสถานศึกษาให้เป็นสถานประกอบการที่ดึงการมีส่วนร่วมของชุมชนเข้ามามีบทบาทในการพัฒนาขับเคลื่อนเศรษฐกิจท้องถิ่นให้ดีขึ้น

4) พัฒนานวัตกรรมเชิงระบบ: ในการพัฒนาผู้เรียนเพื่อนำไปสู่การพัฒนาทักษะอาชีพ และการเป็นผู้ประกอบการนั้น จำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องมีการศึกษาระดับจังหวัดมาร่วมพัฒนาระบบการขับเคลื่อนการดำเนินงานในระดับพื้นที่ให้มีความเข้มแข็งเพื่อการพัฒนาพื้นที่ให้ยั่งยืนต่อไป

5) ขยายผล: เป็นกระบวนการสร้างเครือข่ายการพัฒนาระดับพื้นที่ โดยหน่วยงานทางการศึกษาที่ทำความร่วมมือ (MOU) และส่วนงานระดับจังหวัด ดำเนินการขยายผลไปยังโรงเรียนที่เข้าร่วมโครงการและโรงเรียนที่ต้องการเข้าร่วมโครงการ เพื่อเตรียมการเข้าสู่โรงเรียนพื้นที่นวัตกรรมการศึกษาในปีต่อไป

ข้อเสนอแนะ

จากผลการวิจัย ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะ ดังนี้

ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้ประโยชน์

1. ควรมีการกำหนดเป็นนโยบายให้โรงเรียนมีความเป็นอัตลักษณ์ของชุมชน และมีการจัดตั้งคณะกรรมการขับเคลื่อนสถานศึกษาเป็นรายโรงเรียนและมีกลไกการขับเคลื่อนไปพร้อมกับนโยบายของหน่วยงานต้นสังกัด ส่วนจังหวัดพัทลุงมีนโยบายในการหนุนเสริมเพื่อเป็นการเชื่อมต่อกลไกความร่วมมือโครงสร้างที่ชัดเจน มีนโยบายชัดเจน เพื่อให้มีการเผยแพร่ผลงานต่อยอดสู่สากล

2. ควรมีการจัดบริการการศึกษาแก่ประชากรวัยเรียนและร่วมกับผู้ปกครองยากจนเพื่อเป็นการส่งเสริมและยกระดับได้ครอบคลุม ทัวถึงและมีคุณภาพทุกระบบและ กลุ่มเป้าหมายให้ครอบคลุมทุกพื้นที่จังหวัดพัทลุง และทั้งประเทศ

3. ควรสร้างเครือข่ายในการทำงานร่วมกันอย่างมีคุณภาพ พัฒนาบุคลากรมีคุณธรรม จริยธรรม ยึดมั่นในระเบียบวินัย การทำงานเชื่อมโยงการส่งเสริมให้ผู้บริหารและครูมีตำแหน่งที่สูงขึ้น และพัฒนาไปสู่การขอผลงานทางวิชาการในระดับที่สูงขึ้นต่อไป

4. ควรมีนวัตกรรมมาใช้ในการบริหารเชิงระบบเพื่อให้เกิดการทำงานอย่างสร้างสรรค์ เป็นการพัฒนานวัตกรรมและการบริหารโดยการพึ่งตนเอง ให้เป็นสถานประกอบการและการวิเคราะห์โมเดล

ธุรกิจ สร้างนวัตกรรมมีการบริหารเชิงกลยุทธ์สถานศึกษาและช่วยในการวิเคราะห์ทิศทางการพัฒนาได้อย่างมีคุณภาพ

ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

ควรศึกษาการบริหารพื้นที่นวัตกรรมการศึกษานำองค์ความรู้เพื่อสร้างนวัตกรรม โมเดลธุรกิจนำไปประยุกต์ใช้กับในพื้นที่อื่น เพื่อขจัดปัญหาความยากจนสถานศึกษาพัฒนาให้เป็นสถานประกอบการ

References

- Education Sandbox Act of B.E. 2562. (2019, April 30). *Royal Gazette*, Volume 136, Chapter 56 A.,102–120.
- Education Sandbox 6 Regions. (2018). <https://www.edusandbox.com/home/>
- Education Sandbox, Chiang Mai Province. (2018). <https://drive.google.com/file/d/1CYT-MMHxiErCfRnayjqlWycZu9fQnEww/view>
- Education Sandbox, The Southern Border Provinces. (n.d). https://drive.google.com/file/d/1cBW-MVurDoPQ4LEf_ZUguG6sGS5Lv8zS/view
- Kaewsuksaeng, S. (2022). *Research and innovation for personalize poverty alleviation in Phatthalung Province* (Research report). Program Management Unit on Area Based Development (PMU A). <https://pmua.or.th/3840/>
- Ministry of Education, Thailand. (2022). *Ministry of Education's policies and focus for fiscal year 2022*. <https://www.moe.go.th>
- Piyarungsi, K., Swathanan, S., Inthanan, N., & Hanwong, U. (2022). Attributes of young innovators. *Journal of Liberal Arts, Thammasat University*, 22(2), 438–458. <https://so03.tci-thaijo.org/index.php/liberalarts/article/view/250719>
- Prasertsang, K. (2021, July 16). *Education sandbox development goals 2021 – 2026*. Education Sandbox. <https://www.edusandbox.com/16th-jul-sandbox-development-goals/>
- Research and Development Institute, Thaksin University. (2021). *Strategic plan for science, research and innovation of Thaksin University 2021 – 2025*. https://rdi.tsu.ac.th/upload/menu/doc_20230608_190032.pdf
- The Annual Report 2021 of the Phatthalung Provincial Education Office*. <https://www.ptlpeo.go.th/annual-report/>
- The Educational Development Plan of Phatthalung Province 2023–2027*. <https://www.ptlpeo.go.th>

The National Strategy 2018–2037. <http://nscr.nesdc.go.th/wp-content/uploads/2019/10/National-Strategy-Eng-Final-25-OCT-2019.pdf>

The Pattalung Provincial Development Plan 2018–2022. https://www.phatthalung.go.th/2022/news_develop

The Pattalung Provincial Education Development Plan 2019–2022 (Revised Edition 2021).

https://www.ptlpeo.go.th/wp-content/uploads/2021/11/Plan_64.pdf